

***POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W POWIECIE GRÓJECKIM
NA LATA 2024 - 2030***

*Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu
ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 4A, 05-600 Grójec
Tel/fax: 48 664 28 30*

Spis treści

<i>Wprowadzenie</i>	3
<i>I. Podstawa Prawna</i>	5
<i>II. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej</i>	7
<i>III. Diagnoza – skala zjawiska przemocy domowej w powiecie grójeckim</i>	11
<i>IV. Założenia Powiatowego Programu</i>	18
<i>V. Miejsce i czas realizacji</i>	18
<i>VI. Adresaci programu</i>	19
<i>VII. Realizatorzy i Partnerzy</i>	19
<i>VIII. Cel Programu</i>	20
<i>IX. Źródła finansowania Programu</i>	22
<i>X. Monitoring i ewaluacja</i>	22

Wprowadzenie

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 został opracowany stosownie do zapisów art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 określany dalej jako „Powiatowy Program” zakłada podejmowanie kompleksowych działań skierowanych zarówno na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, jak również na ochronę osób doznających przemocy i edukację sprawców stosujących przemoc domową.

Przemoc domowa jest zjawiskiem społecznym, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej, czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka będącego osobą doznającą przemocy, ale na całą rodzinę. Odbija się także na rolach i strukturach społecznych. Osoba doświadczająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu. Statystycznie większość ofiar przemocy domowej stanowią kobiety i dzieci, a w dalszej kolejności osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami.

Na potrzeby niniejszego Powiatowego Programu przyjęto definicję przemocy domowej zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Art. 2 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia; naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną; powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę; ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej; istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie kraju wymaga współpracy i zaangażowania wszystkich szczebli administracji publicznej, właściwych służb i organizacji pozarządowych oraz specjalistów. Opracowanie skutecznych metod zrozumieniem złożoności zjawisk występujących w rodzinie oraz prowadzeniem systemowych działań, skierowanych do różnych grup odbiorców z zakresu profilaktyki, działań interwencyjnych, wspierających oraz korekcyjno-edukacyjnych.

Zadaniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w powiecie grójeckim na lata 2024-2030 jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, zapewnienie ochrony i udzielenie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, realizację programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc domową, zwiększenie profesjonalizmu przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, a także upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą jak i stosującym przemoc domową.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w latach poprzednich, z uwzględnieniem bieżących uwarunkowań i potrzeb oraz zgodnie z aktualnymi przepisami.

Powiatowy Program stanowić będzie również integralną część „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”.

I. Podstawa Prawna

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie na lata 2024-2030 zwany Powiatowym Programem będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. ustawę z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 946 ze zm.);
2. ustawę z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535)
3. ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.);
4. ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.);
5. ustawę z dnia 25 lutego 1965 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.);
6. ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019 r., poz. 2277 ze zm.)
7. ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050);
8. ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426);
9. ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 2094 ze zm.);
10. ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r., poz. 171 ze zm.)
11. ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r., poz. 17);
12. ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375, ze zm.);
13. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057);
14. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. nr z 2023 r., poz. 1870);

15. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. nr 81, poz. 448);
16. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz., 1827);
17. rozporządzenie Ministra Rodziny Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1158);
18. ustawę z 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956).

II. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Definicja przemocy w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia; naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną; powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę; ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej; istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej. W literaturze specjalistycznej przemoc jest definiowana jako zespół atakujących, nadzorujących i kontrolujących zachowań obejmujących przemoc fizyczną, seksualną i emocjonalną. Jest to ciąg zachowań o charakterze zamierzonym i instrumentalnym, których celem jest zniewolenie ofiary, wyeliminowanie jej suwerennych myśli i działań, podporządkowanie jej żądaniom i potrzebom sprawcy. Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, a różne sposoby wyjaśnienia przyczyn przemocy są użyteczne głównie dlatego, że podkreślają różnorodność czynników uwikłanych w występowanie przemocy domowej.

Wyżej wymieniona ustawa jako osobę doznającą przemocy rozumie:

- a) małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- h) małoletniego wobec którego jest stosowana przemoc domowa, a także małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób o których mowa powyżej.

Powszechnie przyjmuje się, że przemoc jest to działanie:

- a) intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny – to zamierzone działanie lub zaniechanie mające na celu całkowitą kontrolę nad ofiarami;
- b) naruszające prawa i dobra osobiste ofiar – sprawca wykorzystując swoją przewagę narusza podstawowe prawa człowieka, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- c) wykorzystujące wyraźną asymetrię sił – ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
- d) powodujące ból i cierpienie – sprawca naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody, co powoduje, że ofiary mają mniejszą zdolność do samoobrony.

Zgodnie z art.3 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Rodzaje przemocy:

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- a) przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednio z użyciem siły wywołujące ból fizyczny, pozostawiający ślad, bądź też nie pozostawiający śladów, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni;
- b) przemoc psychiczna – jest atakiem słownym na dobre samopoczucie drugiej osoby, prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie;
- c) przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych;
- d) przemoc ekonomiczna – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka;
- e) zaniedbanie - nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej;
- f) cyberprzemoc - przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie.

Cykl przemocy

Przemoc domowa związana jest z tendencją do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy składa się z trzech następujących faz:

- faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoby doznające przemocy określają tę fazę mianem ciszy przed burzą;
- faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji. W tej fazie najczęściej osoby doznające przemocy podejmują decyzję o szukaniu pomocy;
- faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, jednak bez specjalistycznej pomocy kończy się to nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy.

Długotrwała przemoc psychiczna czy fizyczna rodzi określone skutki u osoby jej doznającej. Skutki przemocy domowej mają charakter różnorodny i odnoszą się bezpośrednio do formy stosowanej przemocy :

- skutkiem przemocy fizycznej są: uszkodzenia ciała-urazy, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia, choroby w wyniku powikłań i stresu, życie w poczuciu zagrożenia, stresu, bezsenność, zaburzenia somatyczne itp.
- następstwami przemocy psychicznej są: zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stosowania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie się od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, zaburzenia snu itp.
- Przemoc seksualna może skutkować obrażeniami fizycznymi, bólem i cierpieniem, obniżoną samooceną i poczuciem własnej wartości, utratą poczucia atrakcyjności i godności, zaburzeniami seksualnymi, oziębłością, zamknięciem się, uogólnioną niechęcią do przedstawicieli płci sprawcy przemocy itp.
- Skutkiem przemocy ekonomicznej są: całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

Skutki przemocy nie odnoszą się tylko do osób uwikłanych w toksyczne relacje, ale także do osób bliskich, nie mieszkających na co dzień wspólnie, przyjaciół.

III. Diagnoza – skala zjawiska przemocy domowej w powiecie grójeckim

Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu, przeprowadzona została na podstawie populacji osób z terenu powiatu grójeckiego, zagrożonych przemocą domową na podstawie danych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu, Komendy Powiatowej Policji w Grójcu oraz danych Urzędu Statystycznego. Wskazane jest to obowiązującymi przepisami prawa, które określają sposób postępowania instytucji i służb w przypadku występowania przemocy domowej, a w szczególności dotyczącymi:

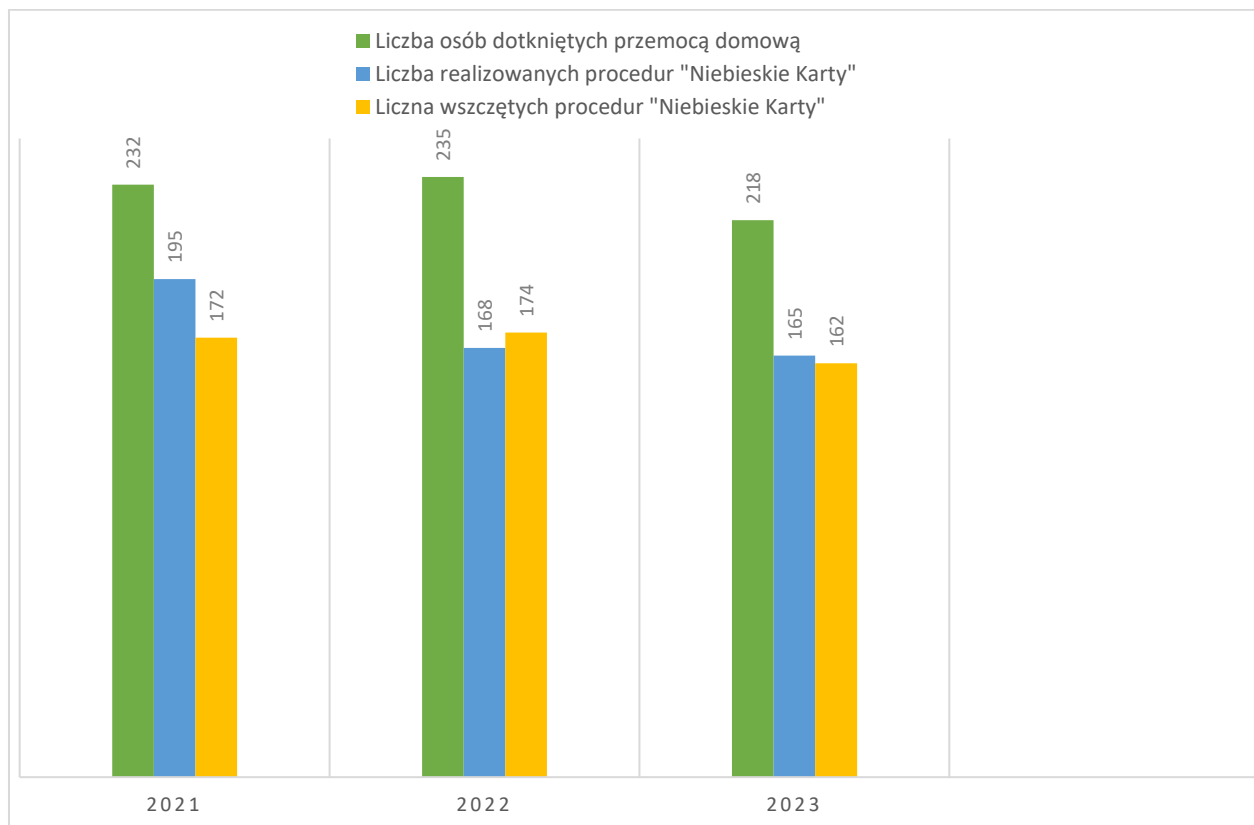
- procedury „Niebieskie Karty” – w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy następuje wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” i przekazanie informacji o podjętych działaniach zespołowi interdyscyplinarnemu, który m.in. diagnozuje problem przemocy domowej na terenie gminy, a jego obsługę zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Działań policji – Na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 r., poz. 17) i jej art. 207 § 1 kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Zgodnie z art. 207 § 1a, kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Zgodnie z art. 207 § 2, jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Zgodnie z art. 207 § 3, jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

Urząd Statystyczny określa liczbę mieszkańców powiatu grójeckiego na 97395 osób (dane na 2022 rok) w tym 47899 mężczyzn i 49496 kobiet. Powiat tworzy 10 gmin, w tym 4 gminy miejsko-wiejskie (Grójec, Mogielnica, Nowe Miasto n. Pilicą, Warka) i 6 gmin wiejskich (Belsk Duży, Błędów, Chynów, Goszczyn, Jasieniec, Pniewy). W każdej z gmin organizowana jest pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową w Ośrodkach Pomocy Społecznej.

Na terenie gmin powiatu grójeckiego działają następujące Zespoły Interdyscyplinarne: Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Belsku Dużym, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Błędowie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Chynowie, Zespół

Interdyscyplinarny na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Goszyczynie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Grójcu, Zespół Interdyscyplinarny w Jasieńcu, Zespół Interdyscyplinarny w Mogielnicy, Zespół Interdyscyplinarny w Nowym Mieście nad Pilicą, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pniewach oraz Zespół Interdyscyplinarny przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Warce.

Wykres 1. Liczba osób dotkniętych przemocą domową i liczba realizowanych oraz wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na terenie powiatu grójeckiego w latach 2021 – 2023.

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej

Z powyższego wykresu wynika, że w diagnozowanym okresie liczba osób dotkniętych przemocą domową osiągnęła 685 osób i w 2023 roku nieznacznie spadła w porównaniu z latami 2022 i 2021. Również liczba realizowanych i wszczętych procedur „Niebieskie Karty” nieznacznie spadła w 2023 roku w porównaniu do 2022 i 2021 roku.

Na podstawie danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu można wnioskować, iż w 2023 roku było na terenie powiatu grójeckiego około 165 osób podejrzewanych lub stosujących przemoc domową. Jest to liczba bardzo uproszczona i wynikająca jedynie z liczby realizowanych procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie karty” w gminach na terenie powiatu grójeckiego w latach 2021-2023.

Gmina	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie karty”		
	2021	2022	2023
Belsk Duży	15	17	20
Błędów	12	13	11
Chynów	14	19	11
Goszczyn	12	6	12
Grójec	54	64	56
Jasieniec	8	12	10
Mogielnica	12	9	10
Nowe Miasto n. Pilicą	13	9	10
Pniewy	12	14	4
Warka	20	11	18

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej

Jak wynika z Tabeli 1 najczęściej procedur „Niebieskie Karty” w diagnozowanym okresie wszczęto w gminach: Grójec, Belsk Duży, Warka, Chynów, Błędów, Nowe Miasto nad Pilicą, Mogielnica i ex aequo Goszczyn, Jasieniec, Pniewy. Łącznie na terenie powiatu wszczęto 508 procedur „Niebieskie Karty” w diagnozowanym okresie, a w samym 2023 roku wszczęto łącznie 162 procedury „Niebieskie Karty”

Tabela 2. Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie karty” w gminach na terenie powiatu grójeckiego w latach 2021-2023.

Gmina	Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie karty”		
	2021	2022	2023
Belsk Duży	24	21	29
Błędów	21	20	19
Chynów	14	19	11
Goszczyn	15	7	11
Grójec	30	33	28
Jasieniec	14	11	15
Mogielnica	12	9	7
Nowe Miasto n. Pilicą	16	11	10
Pniewy	17	17	10
Warka	32	20	25

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej

W 2023 roku najwięcej procedur „Niebieskie Karty” prowadzono w gminie Belsk Duży (29 procedur) oraz w gminie miasto Grójec (28 procedur) i gmina miasto Warka (25 procedur). Najmniejsza liczba dotyczy z kolei gminy Mogielnica, w której prowadzono wówczas po 7 procedur. Na przestrzeni lat 2021-2023 w części gmin zauważyć można tendencję do wzrostu lub utrzymywania się na względnie stałym poziomie liczby kontynuowanych procedur. Liczba procedur prowadzonych zwiększyła się, bądź utrzymywała się na względnie stałym poziomie w gminach: Belsk Duży, Błędów, Jasieniec. W gminach miasto Grójec i Warka oraz gminach Chynów, Goszczyn, Mogielnica, Nowe Miasto nad Pilicą oraz Pniewy w 2023 roku odnotowano spadek, względem 2021 roku.

Tabela 3. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie karty” w gminach na terenie powiatu grójeckiego w latach 2021-2023.

Gmina	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie karty”		
	2021	2022	2023
Belsk Duży	20	12	21
Błędów	10	16	5
Chynów	11	7	5
Goszczyn	11	5	1
Grójec	77	65	68
Jasieniec	10	10	12
Mogielnica	14	5	12
Nowe Miasto n. Pilicą	14	11	7
Pniewy	13	11	9
Warka	23	12	14

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej

W 2023 roku najwięcej procedur „Niebieskie Karty” zakończono w gminie miasto Grójec (68 procedur) oraz gminie Belsk Duży (21 procedur). Najmniejsza liczba dotyczy z kolei gminy Goszczyn, w której zakończono wówczas 1 procedurę. Na przestrzeni lat 2021-2023 w niektórych gminach zauważyć można pozytywną tendencję w zakresie skuteczności działań członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych podejmowanych w środowiskach, w których zidentyfikowano problem przemocy. Świadczy o tym liczba procedur zakończonych w danym roku, która zwiększyła się w 2023 roku w porównaniu do poprzednich lat, bądź utrzymywała się na względnie stałym poziomie w gminach Jasieniec oraz Belsk Duży. W pozostałych gminach w 2023 roku odnotowano spadek, względem poprzednich lat.

Tabela 4. Liczba osób dotkniętych przemocą domową w gminach na terenie powiatu grójeckiego w latach 2021-2023.

Gmina	Liczba osób dotkniętych przemocą domową w gminach na terenie powiatu grójeckiego w latach 2021-2023 r. w podziale na płeć			
	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Ogółem
Belsk Duży	32	10	6	48
Błędów	25	4	6	35
Chynów	39	5	1	45
Goszczyn	22	3	3	28
Grójec	178	40	52	270
Jasieniec	35	8	44	87
Mogielnica	32	4	0	36
Nowe Miasto n. Pilicą	25	6	1	32
Pniewy	23	8	23	54
Warka	43	4	3	50

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej

Dane przedstawione w Tabeli 4 pokazują, iż na terenie powiatu u osób dorosłych z podziałem na płeć, grupą mającą największy kontakt z przemocą domową są kobiety – 66,27%, w przypadku gdy grupy dorosłych mężczyzn dotyczy to w wymiarze – 13,43%. Z całej grupy osób dotkniętych przemocą domową dzieci stanowią 20,30%. Podobną tendencję pokazują dane statystyczne uzyskane z KPP w Grójcu i przedstawione w Tabeli 3 dotyczące działań Policji podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” na terenie powiatu grójeckiego, gdzie liczba kobiet wynosiła 72,20%, liczba mężczyzn 12,30%, a liczba dzieci 15,50%.

Z powyższej statystyki wynika również, iż liczba osób dotkniętych przemocą domową w 2023 roku stanowi w przybliżeniu 0,22% ludności powiatu grójeckiego zgodnie z jej liczbą wskazaną w statystyce Urzędu Statystycznego z 2022 roku.

Tabela 5. Dane statystyczne z zakresu działań Policji podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” na terenie powiatu grójeckiego w latach 2021-2023.

Dane	Rok		
	2021	2022	2023
Ogólna liczba osób doznających przemocy	175	195	191
Liczba osób doznających przemocy - kobiety	132	133	140
Liczba osób doznających przemocy - mężczyźni	25	23	21
Liczba osób doznających przemocy - małoletni	18	39	30
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	163	171	163
Liczba podejrzewanych sprawców - kobiet	23	27	19
Liczba podejrzewanych sprawców - mężczyzn	139	144	144
Liczba podejrzewanych sprawców - małoletnich	1	0	0
Ogólna liczba sprawców podejrzewanych będących pod wpływem alkoholu	89	102	79
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety	7	6	5
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - mężczyźni	82	96	74
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - małoletni	0	0	0

Dane KPP w Grójcu

IV. Założenia Powiatowego Programu

Podstawowym założeniem Powiatowego Programu jest zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez zapewnienie wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz oddziaływań korekcyjno–edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych osobom stosującym przemoc domową. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej będzie możliwe dzięki wzmocnieniu kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Kolejnymi ważnymi założeniami Powiatowego Programu są:

- promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych, pozbawionych jakichkolwiek form przemocy;
- dostępność pomocy medycznej oraz poradnictwa specjalistycznego dla osób doznających przemocy i ich rodzin;
- podejmowanie działań w zakresie pozyskiwania środków na realizację oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- podejmowanie działań w zakresie pozyskiwania środków na realizację oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc;
- współdziałanie służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej poprzez stwarzanie płaszczyzny do podejmowania dialogu, wymiany doświadczeń oraz wypracowania wspólnych standardów profesjonalnej pomocy;

Wobec powyższych założeń Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w powiecie grójeckim na lata 2024-2030 jest konieczny, a jego realizacja przyczyni się do zwiększenia świadomości społeczności lokalnej o zjawisku przemocy domowej oraz wpłynie na poprawę sytuacji rodzinnej wielu mieszkańców powiatu.

V. Miejsce i czas realizacji

Działania w ramach realizacji Powiatowego Programu skierowane są do mieszkańców 10 gmin wchodzących w skład powiatu grójeckiego.

Czas realizacji Powiatowego Programu przewidziany został na lata 2024-2030, zaplanowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, adekwatnie do aktualnego zapotrzebowania mieszkańców powiatu.

VI. Adresaci programu

Odbiorcami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 będą w szczególności mieszkańcy powiatu grójeckiego tj.:

- osoby doświadczające przemocy domowej m.in.: dzieci, młodzież, współmałżonkowie, byli małżonkowie, partnerzy, byli partnerzy i inni członkowie ich rodziny oraz osoby starsze, osoby niepełnosprawne;
- osoby stosujące przemoc domową
- osoby zagrożone przemocą domową
- świadkowie przemocy domowej
- pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się pomocą na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą;
- społeczność lokalna

VII. Realizatorzy i Partnerzy

Powiatowy Program przewiduje współpracę lokalnych samorządów, w tym wielu instytucji i służb, które działają w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Podjęte na jego podstawie działania mają przyczynić się do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, a w konsekwencji do poprawy sytuacji rodzin dotkniętych przemocą domową oraz zapobiegania występowaniu tego zjawiska.

Do Powiatowego Programu zostaną włączone bezpośrednio lub pośrednio, na zasadzie współpracy następujące służby i instytucje:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu;
- Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej;
- Miejskie i gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- Komenda Powiatowa Policji w Grójcu;
- Prokuratura Rejonowa w Grójcu;
- Sąd Rejonowy w Grójcu
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Grójcu i Warce;
- placówki oświatowe;
- placówki służby zdrowia;
- organizacje pozarządowe;
- społeczność lokalna;

Koordynatorem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 jest **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu**.

VIII. Cel Programu

PODNIESIENIE POZIOMU SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE GRÓJECKIM. W tym:

- zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców powiatu grójeckiego;
- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa oraz wsparcia dla osób doznających przemocy;
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;
- wzmacnianie kompetencji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania

1. przeprowadzenie kampanii informacyjnej poświęconej przeciwdziałaniu przemocy domowej poprzez udostępnienie ulotek informacyjnych związanych z przemocą domową;
2. rozpowszechnianie informacji o instytucjach działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;

3. upowszechnianie informacji w zakresie możliwości oraz form uzyskania pomocy specjalistycznej na stronie internetowej i w miejscach ogólnie dostępnych;
4. współpraca ze szkołami z terenu powiatu grójeckiego w celu organizowania zajęć profilaktycznych z zakresu przemocy, w tym prowadzenie spotkań edukacyjnych przełamujących mity i stereotypy na temat przemocy domowej;
5. współpraca ze szkołami z terenu powiatu grójeckiego w zakresie realizacji programów zapobiegających agresji i przemocy w szkole;
6. prowadzenie poradnictwa specjalistycznego;
7. opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
8. badanie efektywności programów korekcyjno-edukacyjnych adresowanych do sprawców przemocy domowej poprzez monitorowanie po ukończeniu wyżej wymienionego programu;
9. opracowanie i realizacja programów oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
10. badanie efektywności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, poprzez monitorowanie po ukończeniu wyżej wymienionego programu.

Przewidywane rezultaty

1. zwiększenie dostępu do informacji;
2. podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców powiatu w zakresie stosowania przemocy domowej;
3. zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej;
4. wzrost zaangażowania mieszkańców powiatu w problematykę przeciwdziałania przemocy domowej;
5. spadek liczby przypadków przemocy domowej;
6. nabycie umiejętności rozwiązywania sytuacji trudnych;
7. usprawnianie procedur wymiany informacji przez instytucje w obszarze przemocy domowej;
8. zacieśnienie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi;
9. zmniejszenie zjawiska przemocy poprzez nabycie umiejętności opanowania własnych emocji przez osoby stosujących przemoc oraz pracę nad sobą;

10. podniesienie świadomości zachowań agresywnych u sprawców przemocy;
11. udział sprawców przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych.

Wskaźniki

1. liczba udostępnionych ulotek dotyczących zjawiska przemocy domowej;
2. liczba osób doznających przemocy korzystających z poradnictwa psychologicznego i prawnego;
3. liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy;
4. liczba sprawców przemocy uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych;
5. liczba sprawców przemocy, którzy ukończyli programy korekcyjno-edukacyjne;
6. liczba sprawców przemocy uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych;
7. liczba sprawców przemocy, którzy ukończyli programy psychologiczno-terapeutyczne.

IX. Źródła finansowania Programu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 realizowany będzie ze środków własnych powiatu, budżetu państwa, a także w przypadku pozyskania ze środków zewnętrznych.

X. Monitoring i ewaluacja

Realizacja celów, zadań i działań wraz ze wskaźnikami podlega działaniom monitorującym oraz ewaluacji dokonywanym przez realizatora Programu. Monitoring realizacji założeń Programu odbywać się będzie w sposób bieżący w trakcie trwania Programu na podstawie napływających danych oraz wykonanych sprawozdań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu będzie przedstawiać do 31 marca każdego roku sprawozdanie roczne z realizacji Powiatowego Programu, wraz z rocznym sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Przewodniczący Rady
Janusz Karbowski